

Mentális zavarral, hajléktalanságban élő kliensek ellátása

Szakmai beszámoló 2023

Készítette: Dr. Bulyáki Tünde (Szakmai Fejlesztési és Módszertani Iroda)

A mentális zavarral élő személyek ellátására fókuszáló intézmények – Kálvária Átmeneti Szállás, Táblás Átmeneti Szállás, Váci úti Éjjeli Menedékhely és Nappali Melegedő – szakmai támogatása, ellátásfejlesztése tovább folytatódott 2023-ban.

Kálvária Átmeneti Szállás

A szolgáltatási egység kollégáival havi rendszerességgel esetmegbeszélő teamek keretében dolgoztunk együtt. A szakmai vezetővel rendszeres folyamatkísérő megbeszélés valósult meg. Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzata pályázatot írt ki tevékenységüket Józsefvárosban kifejő jogi személyiséggel rendelkező civil szervezetek, alapítványok részére „Hajléktalan személyeknek szervezett szabadidős és közösségi program pályázat civil szervezetek részére” címmel. Partner szervezetünk az Ébredések Alapítvány pályázati támogatást nyert a Kálvária Átmeneti Szálláson élő személyek szabadidős, közösségi programjának megvalósítására. Az alábbi programok valósultak meg 2023.06.-2023.12.31. között.

Barcsay művészkör bevezetése a BMSZKI Kálvária Átmeneti Szálláson élő személyek részére

A Barcsay kör az Ébredések Alapítvány nyitott és befogadó keretei között működő Művészkör, amely a majd' 40 éve létrejött, legendás Mentonopon csoport szellemiségét folytatva, 2014 óta működik a mai Kálvária téren. A művészkör nem betegeket, hanem alkotókat tömörít, ahová bárki csatlakozhat, és ahol az alkotók szabadon birtokolják alkotásaikat, kollektívan dönthetnek arról, hogy mely művek kerüljenek kiállításra, amennyiben arra lehetőség adódik. A Barcsay Alkotókör nem művészetterápiás csoport, hanem egy szabad és nyitott alkotókör.

Az Ébredések Alapítvány két józsefvárosi tapasztalati szakértője vezette be, működtette a Barcsay művészkört a Kálvária Átmeneti Szálláson. A tapasztalati szakértők munkáját, a szalón élő személyek bevonását a csoportba az átmeneti szálló szakmai vezetője segítette.

Az első foglalkozásra szeptemberben került sor. Kezdetben az átmeneti szálló közösségi helyisége kialakítás alatt állt, így az első foglalkozások az udvaron történtek meg. A

foglalkozást tartó csoportvezető tapasztalati szakértők augusztus végén részt vettek egy fazekas foglalkozáson, így már akkor elkezdtek ismerkedni a lakókkal. Így az első csoporton a tapasztalati szakértők már nem voltak idegenek az átmeneti szállón mentális zavarral élő sortársak számára. A foglalkozás során beszélgetések indultak el, és ez a jó hangulatú együttlét később minden alkalmat jellemzett. A hideg idő beköszöntével az átmeneti szállás konyhájába, majd a közösségi helyiség elkészülte után végső helyére került a program. A programnak visszatérő és új résztvevői is voltak, a Barcsay kör foglalkozásai év végére beépültek az átmeneti szálló mindennapjaiba. Az alkotókörben a hat alkalom alatt a résztvevők száma 37 fő volt. A kliensek elmondása szerint a foglalkozásokon kikapcsoltak, a mindennapi problémákat félre tudták tenni, és egymást is jobban megismerték közben.

„A hangulat jó volt és az ott dolgozó segítők mindenben segítettek, amiben csak tudtak. Teljesen pozitív benyomásokkal és feltöltődve éreztük magunkat...” (Tapasztalati szakértő visszajelzése az Kálvária Átmeneti Szálláson megvalósult alkotókörrel)

1. számú kép. Barcsay művészkör a Kálvária Átmeneti Szálláson.

2. számú kép. Barcsay művészkör a Kálvária Átmeneti Szálláson.

Színházlátogatás, Fűvészkert látogatás, mint szabadidős program szervezése a BMSZKI Kálvária Átmeneti Szállón élő személyek részére

A mentális zavarral, hajléktalanságban élő személyek halmozottan hátrányos helyzetűek. A színházlátogatás a mindennapokban elérhetetlen a kliensek számára, ugyanakkor örömteli élmény lehet, ami még napokkal később is pozitív hatást gyakorolhat, a kliensek emberi méltóságát erősíti. A programok szervezését, lebonyolítását a Kálvária Átmeneti Szállás szociális segítője végezte.

A színházi látogatásokra két alkalommal és két helyszínen került sor, az egyik a Turay Ida Színházban, a másik pedig a Vígszínházban. A Kálvária Átmeneti Szállóhoz közeli, Turay Ida Színház közelsége lehetővé tette, hogy mozgásukban korlátozott lakók is hozzá tudjanak férni kulturális élményhez. A darabok kiválasztása a lakókkal közösen történt. A színházi programokat ezek után a szállón több helyen plakát hirdette, és időről-időre minden jelentkező meg tudta szövegezni részvételi szándékát. A színházi programban összesen 20 fő vett részt.

KEDVES ÉRDEKLŐDŐK!

**Szeretettel várjuk önöket a
következő színházi előadásokra:**

2023.november 24. (péntek) 19:00,
Társasjáték New Yorkban, Turay Ida
Színház

2023.november 30. (csütörtök) 19:00,
A padlás, Vígszínház

3.számú kép. Színházi programokat hirdető plakát.

A Fűvészkert – mint gyógyító kert – jótékony hatással van az érzelmi és fizikai egészség megőrzésére. A Fűvészkerti látogatások 4 alkalommal valósulnak meg. A megvalósult alkalmakra összesen 14 főt sikerült bevonni. A programon az átmeneti szálló lakói mellett az Ébredések Alapítvány kliensei is részt vettek. Az utolsó alkalomkor „Garden of Lights – Alíz Csodaországban” című kiállításon vettek részt a lakók.

Táblás Átmeneti Szállás

A Táblás Átmeneti Szállón a másik két szolgáltatóhoz hasonlóan havi rendszerességgel esetmegbeszélő team keretében dolgoztunk együtt a kollégákkal.

A korábbiakban elindított csoportok részben működnek. A mentális zavarral élő személyek állapotának és szükségletének a felmérésére szolgáló eszközök intézményi szükségletekre adaptált változatának elkészítése lezárult a temtagok aktív részvételével.

A szakmai vezetővel havonta folyamatkísérő megbeszélés valósult meg. További alkalmakor az intézményvezető bevonásával tekintettük át az intézmény szakmai és működési helyzetét.

Váci úti Éjjeli Menedékhely és Nappali Melegedő

A korábbiakban elindított csoportok folyamatosan működnek. A nyár folyamán új intézményvezetője lett a Váci úti Éjjeli Menedékhely és Nappali Melegedőnek.

Az új intézményvezetővel rendszeres folyamatkísérő megbeszélés valósult meg. A teamtagokkal havonta volt találkozónk, ahol esetmegbeszélés, a mindennapi működéssel kapcsolatos dolgok megbeszélése jelent meg.

Képzés, műhelymunka

A mentális zavarral élő személyek rehabilitációjának megismerését szolgáló műhelymunka 2023-ban is megszervezésre került (részletesen lásd a *Képzési és továbbképzési programok, képzéskoordináció* beszámolóban foglaltakat).

Együttműködés az Ébredések Alapítvánnyal

A mentális zavarral hajléktalanságban élő személyek ellátása a korábbi évekhez hasonlóan az Ébredések Alapítvánnyal együttműködve valósult meg. Az alapítvány közösségi pszichiátriai ellátás keretében 33 főnek nyújtott komplex bio-pszicho-szociális rehabilitációt, az ambuláns ellátásban részesültek száma meghaladta a 300 főt.

Az Ébredések Alapítvány egészségügyi, pszichiátriai ellátása a mentális zavarral élő személyek ellátására fókuszáló intézmények mellett HKA pályázati forrásból az Alföldi Átmeneti Szálláson és a Gyáli Átmeneti Szálláson mentális zavarral élő személyek számára is igénybevehető volt.

A Józsefvárosi projekt keretében az Alföldi Átmeneti szálláson elindult a Józanság Megtartó Csoport.

Az F3 kutatás 2020-as adatai alapján 20%-ra tehető azoknak az aránya, akik mindennap alkoholt fogyasztanak. Az addiktológiai problémákkal élők esetében a segítségkérés aránya alacsony. A hajléktalan szubkultúrákban a szerhasználat gyakran norma, és a segítségkérés pedig kevésbé elfogadott. A program célja volt, hogy kialakuljon és erősödjön az "ivás normája" mellett a "józsanság és mértékletesség normája", kultúrája. A csoportot az Ébredések Alapítvány addiktológus, pszichiáter kollégája vezette az alapítvány tapasztalati szakértőjével közösen. A csoport az Alföldi utcai szállón 6 alkalommal és 10 fővel zajlott. A csoport folyamán a lemorzsolódás kb. 25%-os volt. A csoport első felében pszichoedukáció történt

interaktív módon, ismeretek átadásával és közben a függőséggel élők saját tapasztalataira támaszkodva. Ennek során a következő témaköröket érintették a csoportvezetők:

- az alkoholfüggőség definíciója, feltételezett okai,
- az alkoholfüggőség kritériumai, következményei,
- a rendszeres alkoholfogyasztás esetleges neurológiai, belgyógyászati szövődményei, a társuló pszichiátriai zavarok.

A csoport következő részében motivációs beszélgetések történtek, a csoport harmadik részében visszaesésmegelőző technikákat tanultak a csoporton résztvevő kliensek. Az edukációs részt rendszeresen ismételték, mert nehezen jegyzték meg a résztvevők. Azt jegyezték meg könnyebben, amiről saját élményük volt, pl. hasnyálmirigy-gyulladás. A résztvevők rendszeresen kaptak házi feladatot (pl. gyűjtsék össze milyen hátrányokkal jár számukra az alkoholfogyasztás), amit rendszerint a csoport kb. egyharmada csinált meg. A csoport eredményessége valószínűleg hosszútávon mérhető. Az első és az utolsó alkalmat összehasonlítva, a csoport körülbelül harmada tartotta végig a józanságot, a másik kétharmad 1 hetet – 5 napot tudott tartani. A csoport zárt volt, a szállón kívülről nem volt csoporttag.

A mentális zavarral élő személyek ellátására fókuszáló intézményekben az Ébredések Alapítvány pszichiátriai mellett az alapítvány pszichológusai segítenek a mentális zavarral élő személyeknek.

Decembertől az Ébredések Alapítvány egyik pszichológus kollégája önkéntesként segíti a Váci úti intézményben élőket.

Sorstárssegítés

A sortárssegítést végző új tapasztalati szakértő kolléga az év elején kezdte meg a munkáját. A tapasztalati szakértő munkáját rendszeres konzultáció támogatja.